

Economia del Sector Públic

Codi: 102454

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	2
2501573 Economia	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Miguel-Angel Lopez Garcia

Correu electrònic: miguelangel.lopez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Guadalupe Souto Nieves

Marc Aliana Cervera

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura s'ha d'haver seguit un curs bàsic de teoria microeconòmica, e.g., Microeconomia I.

Objectius

El curs constitueix una introducció estàndard a l'Economia Pública, és a dir, a l'anàlisi econòmica del sector públic. L'objectiu és proporcionar un conjunt d'instruments amb què dur a terme una aproximació rigorosa a les qüestions relacionades amb l'avaluació i el disseny de la política pública.

Competències

Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Demostrar que es coneix l'estructura de les institucions i de l'estat, la seva evolució futura i les conseqüències de possibles canvis per contribuir constructivament en el debat sobre el paper que desenvolupen en les societats actuals.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.

Economia

- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Demostrar que comprèn els conceptes relatius a l'economia del benestar i al paper del sector públic.
- Entendre la motivació i el sentit de les polítiques públiques.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el paper de les institucions internacionals a l'economia.
2. Analitzar els fets econòmics i les decisions en termes d'eficiència i equitat.
3. Analitzar la incidència impositiva.
4. Avaluar els principals programes de despesa social i els seus efectes sobre el creixement econòmic.
5. Avaluar les polítiques públiques.
6. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
7. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
8. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
9. Examinar la influència i el paper de les institucions públiques espanyoles a l'economia.
10. Identificar les institucions i organismes a través dels quals es produeix la intervenció pública i la regulació de l'economia.
11. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
12. Interpretar les funcions de la hisenda pública.
13. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
14. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
15. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
16. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
17. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
18. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
19. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ

El sector públic com a agent econòmic. La naturalesa dels efectes econòmics de les polítiques públiques: assignació, distribució i estabilització. Anàlisi positiva, anàlisi normativa i judicis de valor. Alguns criteris per a l'avaluació de les polítiques públiques: eficiència econòmica, equitat, paternalisme i llibertat individual. Arbitratges entre objectius.

2. EL SECTOR PÚBLIC A ESPANYA

Sector públic i pressupost. Agents i activitats del sector públic. Índexs de la dimensió del sector públic. Els comptes de les administracions públiques. El pressupost del sector públic. Concepte i procés pressupostari. Contingut del pressupost. Indicadors de política pressupostària.

3. L'ECONOMIA DEL BENESTAR I EL PAPER DEL SECTOR PÚBLIC

Els teoremes fonamentals de l'economia del benestar. Els "fracassos del mercat" com a justificació de la intervenció pública: béns públics, externalitats, competència imperfecta, inexistència de mercats, informació imperfecta, atur i inflació. Teories normatives de l'estat i redistribució.

4. LA DISTRIBUCIÓ DE LA RENDA

La separació entre les qüestions d'assignació i de distribució. La distribució "òptima" de la renda: la visió utilitarista, el criteri de Rawls, la redistribució Pareto-òptima, concepcions no individualistes, processos justos, mobilitat social. Alguns problemes de mesura de l'equitat. Problemes conceptuals en la incidència de la despesa pública. Transferències en efectiu i transferències en espècie. Els límits a la redistribució: eficiència, equitat i incentius.

5. EXTERNALITATS

La naturalesa de les externalitats o efectes externs. Externalitats positives i negatives, pecuniàries i tecnològiques. Mecanismes per a la internalització d'externalitats: impostos pigouvians, subsidis pigouvians, subhasta de permisos de contaminació, establiment de drets de propietat, regulació. El teorema de Coase. Externalitats i no convexitats. Implicacions sobre la distribució de la renda. Externalitats marginals i inframarginals.

6. BÉNS PÚBLICS

Béns públics i béns privats: no rivalitat i no exclouïbilitat. Les condicions d'eficiència en el subministrament de béns públics. El problema del "polissó". La regla de la unanimitat de Wicksell i els preus de Lindahl. Eficiència en el consum col·lectiu de béns privats.

7. MONOPOLI NATURAL I COMPETÈNCIA IMPERFECTA

Competència imperfecta i monopoli. Conseqüències en termes d'eficiència i guanys potencials. Costos mitjans decreixents, serveis públics i monopoli natural. Eficiència, equitat i rendibilitat en la política de fixació de preus públics. Informació asimètrica i regulació.

8. ELECCIÓ COL·LECTIVA I COMPORTAMENT DEL SECTOR PÚBLIC

El problema de l'elecció col·lectiva. Regles d'elecció col·lectiva. El teorema de la impossibilitat d'Arrow. Conseqüències del teorema i alternatives. El teorema de Gibbard-Satterthwaite. La regla majoritària i la provisió de béns públics. El teorema del votant medià. Qüestions unidimensionals i multidimensionals. L'intercanvi de vots. Mecanismes per a la revelació de preferències pels béns públics. Democràcia directa i democràcia representativa. El "repartiment de papers" al sector públic. Els representants polítics. La teoria de la burocràcia. Organització i incentius al sector públic: des dels models de burocràcia de Niskanen i Migué-Bélanger fins a les modernes teories sobre l'estructura i comportament de les agències. Els grups de pressió i la teoria d'Olson. La teoria dels "fracassos del sector públic".

9. L'EFICIÈNCIA AL SECTOR PÚBLIC

Una aproximació a l'eficiència productiva: eficiència tècnica i eficiència assignativa. L'anàlisi de l'eficiència pública. Avaluació de l'eficiència a la producció pública de béns i serveis: anàlisi cost-benefici i anàlisi cost-efectivitat. Eficiència en termes d'input i eficiència en termes d'output. L'anàlisi de frontera i "l'anàlisi d'envolvent de dades". La institucionalització del control d'eficiència del sector públic.

10. ANÀLISI COST-BENEFICI

L'anàlisi cost-benefici com a anàlisi de rendibilitat social. Fonaments en termes de benestar. Criteris per a la selecció de projectes. Identificació i quantificació dels efectes dels projectes públics. Valoració de costos i beneficis. Preus de mercat, preus ombra i intangibles. L'elecció de la taxa de descompte del sector públic. El paper de les consideracions distributives. Les conseqüències del risc i la incertesa. La incidència dels beneficis de la despesa pública.

11. PROGRAMES DE DESPESA: EL SISTEMA DE PENSIONS PÚBLIQUES

El sistema de pensions de la Seguretat Social. Arguments a favor de l'existència d'un sistema de pensions. Diferents concepcions del sistema de pensions: assignació davant de redistribució. El mètode de repartiment i el mètode de capitalització. La "fallida" de la Seguretat Social. Efectes sobre l'estalvi i l'oferta de treball. La reforma del sistema de pensions.

12. ALTRES PROGRAMES DE DESPESA

Subsidis d'atur i programes sanitaris i d'educació. Objectius i instruments. Provisió pública i provisió privada. Fracassos del mercat en la provisió d'assegurança. Els problemes del risc moral i la selecció adversa. Atur i exclusió. Els programes de rendes mínimes i redistribució. La trampa de la pobresa. Ajuts a la família.

Metodologia

La docència serà presencial.

La distribució i combinació de les activitats formatives entre els epígrafs Autònomes, Dirigides i Supervisades té com a propòsit optimitzar el resultat de cadascuna d'elles.

La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	32,5	1,3	2, 3, 4, 5, 7, 10, 12, 13, 19
Classes pràctiques	17	0,68	2, 3, 4, 5, 10, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories i seguiment de treballs a realitzar	12	0,48	2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 19
Tipus: Autònomes			

Avaluació

Calendari d'activitats d'avaluació

L'avaluació serà contínua, i es faran servir els següents ítems: (i) examen parcial (40%); (ii) examen final (i.e., segona part) (40%): activitats suggerides, participació i assistència a classe, que s'anunciaran al començament del curs. La nota mitjana de l'assignatura es computarà com un promig ponderat, utilitzant les ponderacions mencionades.

Per aprovar l'assignatura caldrà acomplir les dues condicions següents: (1) la nota mitjana de l'assignatura és igual o més gran que 5, i (2) la nota mitjana computant els dos exàmens és estrictament més gran que 4.

Si un estudiant acompleix el primer requisit però no el segon, es considerarà que la seva nota mitjana de l'assignatura és 4,5, i haurà d'anar a l'examen de recuperació, com s'explica a la secció "Procés de Recuperació" més avall. Si un estudiant acompleix el segon requisit però no el primer, o no satisfà cap d'ells, obtindrà la nota mitjana que resulti de l'aplicació directa de les ponderacions anteriors, i podrà presentar-se a l'examen de recuperació (en els termes establerts a la secció "Procés de recuperació").

Un estudiant que no s'ha presentat a cap dels dos exàmens es considerarà com no avaluable.

*"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent." **Apartat 1 de l'Article 115. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB)***

Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el document Sol·licitud reprogramació prova https://eformularis.uab.cat/group/deganat_feie/reprogramacio-proves

Procediment de revisió de les qualificacions

Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

Procés de Recuperació

*"Per participar al procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que representi un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul." **Apartat 3 de l'Article 112 ter. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB)***. Addicionalment, els estudiants i les estudiantes han d'haver obtingut una nota mitjana de l'assignatura entre 3,5 i 4,99.

La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari, mantindrà la mateixa nota, i en conseqüència suspendrà l'assignatura.

Irregularitats en actes d'avaluació

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, *"en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0". **Apartat 10 de l'Article 116. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB)***

Sol·licitud de reprogramació de proves

Per a sol·licitar la reprogramació de proves/activitats programades al calendari oficial cal emplenar aquest formulari i adjuntar-hi la documentació que avala la petició. Cal recordar que la sol·licitud està subjecta a la seva aprovació per part del coordinador/a del grau, en funció del motiu de la sol·licitud, dels documents presentats, de quin ha estat el seguiment del curs, i de l'historial de l'alumne/a en referència a sol·licituds prèvies d'examen especial. La sol·licitud de reprogramació de proves per situacions sobrevingudes haurà de realitzar-se dins els 5 dies naturals immediatament posteriors a la data de la prova. El coordinador o coordinadora de titulació tindrà 48 hores per valorar la sol·licitud i donar-hi resposta.

Pel que fa al motiu de la sol·licitud, es consideraran vàlides raons mèdiques greus (cirurgies, accidents i altres situacions de gravetat sobrevingudes que impedeixin assistir a l'examen en la data programada), afers judicials (amb citació oficial), afers oficials (oposicions), i la mort d'un familiar proper. En tots els casos s'adjuntarà un justificant. En el cas d'una justificació mèdica per problemes menors, el certificat ha d'especificar que l'estudiant no està en condicions de fer un examen.

Recordem que el calendari oficial d'exàmens es publica abans de l'inici de curs. Per tant, no es consideraran raons vàlides les incompatibilitats laborals i les derivades de la participació en programes de mobilitat. Tampoc s'acceptarà com a motiu de reprogramació de proves les raons personals (examen de conduir, viatges i altres).

Rebreu un correu electrònic amb la resolució de la vostra sol·licitud. En cas d'acceptació, haureu de contactar amb el professor/a per reprogramar la prova.

L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens escrits (parcial i final), exercicis pràctics i assistència a classe	40%, 40%, 20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Bibliografia

Es recomana llegir els textos originals en anglès, si bé existeixen excel·lents llibres en castellà que cobreixen, de manera total o parcial, el contingut d'un curs estàndard d'introducció a l'economia del sector públic. En aquest sentit, poden destacar-se, per ordre alfabètic:

Albi, E., González-Paramo, J.M. i Zubiri, I. (2009), *Economía Pública*, Volumes I i II, Ariel: Barcelona, Tercera edició.

Gruber, J. (2016), *Public Finance and Public Policy*, Worth Publishers: Nova York, Cinquena edició.

Hindriks, J. i Myles, G. D. (2013), *Intermediate Public Economics*, The MIT Press: Cambridge i Londres, Segona edició.

Rosen, H.S. i Gayer, T. (2014), *Public Finance*, McGraw Hill: Boston, Desena edició (versió en castellà de McGraw Hill).

Stiglitz, J.E. i Rosengard, J.K. (2015), *Economics of the Public Sector*, Norton & Company: Nova York i Londres, Cuarta edició (versió en castellà d'A. Bosch).

Programari

No resulta d'aplicació

